

Fiskerens tale til kongen i Bodø.

Forfatteren, John Giæver, som tidligere har redigert høireavisene «Tromsø Stiftstidende» og «Vesteraalens Avis» skriver følgende i Arbeiderbladet forleden:

Dette sa fisker Martin Arnesen fra Laupstad i Lofoten da han talte til kongen i Bodø forige søndag: «Hjelp dig selv, så hjelper Gud dig. Vi har alltid hatt i vår bevissthet, at den nordlandske fisker er verdens frieste mann i verdens frieste land; og den bevissthet vil vi ha. —

Jeg har så mange ganger ønsket at jeg kunde få snakke et alvårs ord med våre stortingsmenn som jeg nu snakker til Deres majestet, og jeg vilde da ha sagt dem, at neste gang de spekulerer ut et statsbidrag til oss fiskere, så må det bli å skaffe oss Stortingstidende gratis.

Det vilde være det eneste som kunde være til beste for begge parter».

Kongen moret sig kostelig over denne opriktige tale, kan «Aftenposten» berette.

Ja, man kan saktens le noen hver av slike stolte ord. For det var jo sakt i feststemning. Men — det er skryt! Rett og slett.

Undertegnede kjenner noen tusen fiskere, — ikke bare fra Nordland men også fra Troms — og jeg skulde intet heller ønske dem enn at de måtte føle sig som frie menn. Ja, jeg skulde ønske at de følte det når neste banktermin skal betales. Når de neste gang må styrte fangsten fordi det ikke er kjøpere til fisken. Når de neste gang holder messemøte og krever minstepris. Eller når de til neste år må reise hjem på statens bekostning, — da skal vi sende dem noen årganger av Stortingstidende til trøst.

Nei! De er ikke frie menn.

Storparten av dem er gjeldridde men meget seige og tapre menn. Gjelden er en mare over hele fiskerbefolkningen. En svøpe som de fleste sliter og treller under.

Det vet jo alle. Og Martin Arnesen fra Laupstad vet det. Kongen vet det.

— Vi nordmenn lever på eventyr, sa Martin Arnesen.

Ja, riktig nok. Det er just det fordømte med oss. Vi skal på død og liv være herrer for Gud og kongen og fedrelandet. Vi skal slå på stortromme og være pokker til karer og frie menn, om vi ikke er sjølveiger til mer enn annenhver tann i gebiset. Jug, dikt, eventyr og fantasi! August fra Hamsuns poll! Så med de kjeftesterke som bl. a. kan bli valgt til å tale til landets konge.

Men sikkert er det nok at tusener alvårlige og fornuftige og mindre tale-begavede fiskere på Bodø havn meget beklager disse ordene fra sin 70 år gamle, flåsete representant. De mange nemlig som vet at det ikke nytter å komme til banken med — eventyr.

Den talen i Bodø var bare en liten episode. Som vil bli minnet med et smil i beste fall.

Men — hvilket høve hadde ikke fiskerne der til å si kongen og landet noen ord som ikke vilde bli glemt!

Aa, det var en skam det som du sa, Martin Arnesen. For det var løgn! Mange nordmenn vil skryte av dig. De som ikke vet likere. Mange aviser vil også skryte av dig. Fordi det passer dem. Men det er min tro at den nordnorske fisker vil si at du var en fordømt bajas for Guds og kongens og fedrelandets åsyn.

Og det var du!

Men fiskerne der nord vet å finne vei og lei. De finner nok sig selv. Sikkert! De finner nok ut av marerittet av et utfattig eventyr og fram til en lysere realitet. Og de kan bli frie menn i et fritt land, hvis de vil sjøl.

Du Martin Arnesen, og ditt syn, er den moderne draugen.

Du kobler motoren inn på kjeften. Slå den av og legg årene inn. Og dø ut!

John Giæver.